

VYKRÁDÁNÍ OBSAHU WWW STRÁNEK

seminární práce na předmět IT_512
Martin Šlouf, 781023/0692, xsлом03@sorry.vse.cz

Rád bych se ve své eseji věnoval problému, který by se dal popsat jako vztah autor — autor.

Velmi těžko jsem hledal nějaký problém, který by mě trápil. Jakožto zastánce free softwaru mě licence (jiné než bezúplatné) spíše odrazují. A přiznávám, že i k softwaru poskytovanému přes jiné licence než GPL nebo Free BSD Licence, mám tendenci se chovat, jako by pod zmíněnými licencemi poskytován byl.

Nicméně jsem si představil tento hypotetický problém – na síti se při tvorbě www stránek velmi často *vypůjčuje* obsah jiných www stránek, aniž by se dotýčný *vypůjčovatel* staral o to, zda porušuje, či neporušuje nějaký (tj. autorský) zákon.

Za prvé, je třeba rozhodnout, zda www stránka je autorským dílem. Podle [5] rozhodně ano¹. I já se domnívám, že přesně vytvořená stránka, jež obsahuje navíc nějaký skriptovací kód, popř. je přímo celá dynamicky generována na straně serveru (i třeba ještě s oním skriptovacím kódem na straně klienta) plně splňuje §2 odst. 2 zákona [1] a jako taková je tudíž chráněna autorským zákonem.

Za druhé, porušuje onen vypůjčovatel jejím stažením a využitím, např. ke svému obohacení, autorský zákon? Podle §66 odst. 3 zákona [1] zcela jednoznačně ano (samotné stažení a studování porušením není, viz §66 odst. 1 zákona [1] a §65 odst. 2 zákona [1]).

Otázkou je, co s tím autor onoho díla může dělat. Už vidím, snadnost dokazování, že dotýčný použil právě jeho kód stažený právě z této stránky. Navíc, je zde ještě §2 odst. 4 zákona [1] a tím dochází k ještě větším problémům s využitím mého skriptovacího kódu, pokud bude použit na stránce s jiným grafickým rozvržením, bude mít nepatrně upraven kód (např. se prvek spravovaný kódem nebude vykreslovat na souřadnicích vlevo dole, ale vpravo nahoře).

Celý problém spočívá ve velmi snadné úpravě zdrojového kódu, jež je v textové podobě. Drobná úprava (smazání komentářů, přejmenování proměnných) a autor má smůlu — bude muset poukazovat na podobnost s jeho kódem, podobným algoritmem (ten ovšem jakožto mechanismus, podle něhož program funguje, chráněn není — viz již zmiňovaný §65 odst. 2 zákona [1]). Přičemž se domnívám, že takováto drobná úprava neznamená žádný tvůrčí příspěvek, takže §2 odst. 4 zákona [1] by se zde uplatnit nemohl. **Podle mého názoru z tohoto problému neexistuje cesta ven** — autor má prostě příliš omezenou možnost, jak dokázat, že tento kus kódu si dotýčný skutečně *vypůjčil*.

Možné by bylo pro odstrašení méně otrlých jedinců do svého zdrojového kódu vždy psát licenci, podle níž by použití třetím osobám bylo zakázáno, třeba to ještě kombinovat s přímo viditelným upozorněním na stránkách (podobně jako při instalaci softwaru, kdy při prvním spuštění je Vám zobrazena licence, a až po jejím

¹ Pokud samozřejmě pomineme výtvary, jež evidentně žádnými tvůrčími prvky neoplyvají.

odsouhlasení máte možnost program využívat). Faktem ale je, že ve stažení kódu a jeho drobné úpravě mi to nijak nezabrání.

Nejsem právník a po prostudování [1], [5] a zběžném prolistování [3], [4], je mi jasné, že může existovat nějaká norma, jež tento problém může řešit. Napadlo mě podívat se například na zákon [2], bohužel, hned v § 3 odst. 2c ve mě veškerá naděje pohasla.

Zřejmě autorovi nezbyde, než smířit se s tím, že takto volně dostupný a snadno modifikovatelný kód, jakým `www` stránka se skriptem je, lze prostě využít k čemu-koli, co *vypůjčovatel* uzná za vhodné, pokud prokáže alespoň elementární znalosti tvorby `www` stránek a špetku mazanosti.

Aby nedošel úhony alespoň autorův tvůrčí duch a jeho pýcha, bylo by lepší poskytovat takto veřejně dostupná autorská díla pod licencemi, jako například [GPL](#). Například já osobně mnohdy stránky vytvářím stažením a pozměněním nějakého kódu², aniž bych se nějak příliš staral o to, zda tím je porušen autorský zákon; pokud se ovšem autor obtěžuje se sepsáním bezúplatné licence, či použije přímo [GPL](#), důsledně zachovávám jeho jméno ve svých stránkách a dodržuji jím specifikované podmínky.

Reference

- [1] Zákon číslo 121 / 2000 Sb. (Autorský zákon)
- [2] Zákon číslo 527 / 1990 Sb. (Zákon o vynálezech a zlepšovacích návrzích)
- [3] Kříž J., Holcová I., Kordač J., Křesťanová V., Autorský zákon a předpisy související — komentář, Linde Praha a.s., Praha 2001, ISBN 80–7201–301–7
- [4] Kříž J., Ochrana autorských práv v informační společnosti, Linde Praha a.s., Praha 1999, ISBN 80–7201–190–1
- [5] Čermák J., Internet a autorské právo, Linde Praha a.s., Praha 2001, ISBN 80–7201–295–9

²Často však část skriptů přepisují a zobecňují. Někdy ovšem nikoli.